Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2026)0216

Kommissionens 2025-rapport om Montenegro

Europa-Parlamentets beslutning af 17. juni 2026 om Kommissionens 2025-rapport om Montenegro (2025/2253(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republikken Montenegro på den anden side[1], som trådte i kraft den 1. maj 2010,

– der henviser til Montenegros ansøgning af 15. december 2008 om medlemskab af Den Europæiske Union,

– der henviser til Kommissionens udtalelse af 9. november 2010 om Montenegros ansøgning om medlemskab af Den Europæiske Union (COM(2010)0670), Det Europæiske Råds afgørelse af 17. december 2010 om at give Montenegro status som kandidatland og Det Europæiske Råds afgørelse af 29. juni 2012 om at indlede forhandlinger med Montenegro om tiltrædelse af EU,

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1529 af 15. september 2021 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA III)[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1449 af 14. maj 2024 om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan[3],

– der henviser til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki den 19. og 20. juni 2003,

– der henviser til erklæringerne fra topmøderne mellem EU og

---

1 EUT L 108 af 29.4.2010, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
2 EUT L 330 af 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 EUT L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Vestbalkan, der blev afholdt i Sofia (Bulgarien), Zagreb (Kroatien) og Brdo pri Kranju (Slovenien) i hhv. 2018, 2020 og 2021,

– der henviser til mødet mellem Vestbalkans ledere den 1. juli 2025 i Skopje, Nordmakedonien, om vækstplanen for Vestbalkan,

– der henviser til erklæringen af 17. december 2025 fra topmødet mellem EU og Vestbalkan,

– der henviser til formandskabets konklusioner af 16. december 2025 om udvidelse,

– der henviser til Berlinprocessen, som blev igangsat den 28. august 2014,

– der henviser til formandens konklusioner fra topmødet i 2025 om Berlinprocessen, der blev afholdt den 22. oktober 2025,

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2020 med titlen "En økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan" (COM(2020)0641),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. november 2023 med titlen "Ny vækstplan for landene på Vestbalkan" (COM(2023)0691),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. marts 2024 om førudvidelsesreformer og gennemgang af politikker (COM(2024)0146),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. juli 2025 med titlen "Rapport om retsstatssituationen 2025 – Retsstatssituationen i Den Europæiske Union" (COM(2025)0900) og til det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "2025 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Montenegro" (Rapport om retsstatssituationen 2025 – landekapitlet om Montenegro) (SWD(2025)0929),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 4. november 2025 med titlen "Meddelelse om EU's udvidelsesstrategi 2025" (COM(2025)0690) og til det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Montenegro 2025 Report" (Rapport for 2025 om Montenegro) (SWD(2025)0754),

– der henviser til Kommissionens vurdering af Montenegros økonomiske reformprogram inden for rammerne af dens oversigt og landevurderinger af 2. juni 2025 og til de fælles konklusioner af 13. maj 2025 fra den økonomiske og finansielle dialog med regionale partnere,

– der henviser til resultaterne af tiltrædelseskonferencerne med Montenegro af 22. juni 2021, 13. december 2021, 29. januar 2024, 26. juni 2024, 16. december 2024, 27. juni 2025, 16. december 2025,

26. januar 2026 og 17. marts 2026,

– der henviser til det 11. møde i Stabiliserings- og Associeringsrådet EU-Montenegro den 14. juli 2022,

– der henviser til EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner,

– der henviser til erklæringen og henstillingerne fra det 23. og 24. møde i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Montenegro, der blev afholdt henholdsvis den 2.-3. april 2025 og den 18.-19. september 2025,

– der henviser til Montenegros tiltrædelse af NATO den 5. juni 2017,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Montenegro,

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0143/2026),

A. der henviser til, at udvidelse er et centralt udenrigspolitisk redskab for EU og en strategisk investering i fred, sikkerhed og velstand på det europæiske kontinent, navnlig i forbindelse med udviklingen i det geopolitiske landskab og de sikkerhedsmæssige udfordringer i Europa;

B. der henviser til, at hvert kandidatland vurderes ud fra dets egen opfyldelse af Københavnskriterierne med streng, men retfærdig, konditionalitet og målbare resultater, navnlig inden for retsstatsprincippet og tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik;

C. der henviser til, at Montenegro ansøgte om EU-medlemskab i 2008; der henviser til, at landet blev tildelt status som kandidatland i 2010; der henviser til, at der blev indledt forhandlinger i 2012; der henviser til, at Montenegros regering har bekendtgjort sin ambition om at blive EU's 28. medlemsstat senest i 2028;

D. der henviser til, at Montenegro er det kandidatland, der har gjort størst fremskridt hen imod tiltrædelse af EU; der henviser til, at Montenegro har åbnet alle 33 forhandlingskapitler, hvoraf nogle allerede er blevet afsluttet; der henviser til, at yderligere fremgang er betinget af varige resultater i gennemførelsesreformer, navnlig i kapitel 23 og 24;

E. der henviser til, at EU er Montenegros mest pålidelige partner og 69 % af landets borgere har tillid til EU, hvilket er en af de højeste grader af tillid til EU i regionen; der henviser til, at dette øger de politiske aktørers forpligtelse til at gennemføre ansvarlige, konsekvente og effektive reformer;

F. der henviser til, at fortsat politisk engagement hos såvel kandidatlandene som EU er afgørende for at opretholde en sammenhængende, troværdig, åben og samlet set effektiv udvidelsesproces; der henviser til, at bilaterale spørgsmål bør løses bilateralt og ikke bør udnyttes til at blokere for eller politisere udvidelsesprocessen;

G. der henviser til, at EU fortsat er Montenegros største handelspartner samt landets primære økonomiske og finansielle partner; der henviser til, at velfungerende handels- og transportstrømme mellem Montenegro og EU er afgørende for økonomisk stabilitet, modstandsdygtige forsyningskæder og landets gradvise integration i EU's indre marked;

H. der henviser til, at Montenegros stabilitet er afgørende for sikkerheden på Vestbalkan og i EU; der henviser til, at udenrigspolitiske projekter med henblik på indflydelse på tværs af grænser baseret på etiske eller religiøse tilhørsforhold risikerer at underminere suveræniteten og den forfatningsmæssige orden i områdets lande; der henviser til, at Vestbalkans fremtid ligger i europæisk integration og ikke i konkurrerende geopolitiske indflydelsessfærer eller etnisk drevne regionale grupperinger;

I. der henviser til, at Montenegro fortsat er sårbar over for forsøg på at manipulere informationsrummet både udefra og indefra; der henviser til, at Kommissionen har understreget behovet for at lukke informationsrummet for udenlandsk indblanding og manipulation med information, herunder desinformation, og styrke samfundets modstandsdygtighed; der henviser til, at Rusland har forsøgt at øge sin indflydelse på Vestbalkan, herunder i Montenegro, gennem sin strategiske udbredelse af religiøse, kulturelle og såkaldt værdibaserede narrativer med henblik på at påvirke den offentlige samtale og undergrave den euro-atlantiske integration;

J. der henviser til, at korruption og organiseret kriminalitet på trods af visse institutionelle fremskridt fortsat forekommer i flere sektorer af Montenegros økonomi og offentlige institutioner;

K. der henviser til, at overensstemmelse med EU-retten på skatteområdet og god forvaltningspraksis på skatteområdet fortsat er en hjørnesten i den finansielle stabilitet og tilliden i forbindelse med tiltrædelse af EU;

Engagement i EU-medlemskab

1. glæder sig over Montenegros stabile fremskridt med EU-relaterede reformer, der understøttes af et bredt politisk engagement og ambitioner om at afslutte forhandlingerne inden udgangen af 2026; glæder sig over, at yderligere seks forhandlingskapitler blev foreløbigt afsluttet i 2025, og fire i 2026, hvilket bringer det samlede antal op på 16; gentager sin fulde støtte til landets fremtid i EU; glæder sig over, at Rådet har nedsat en ad hoc-arbejdsgruppe om

udarbejdelse af en tiltrædelsestraktat med Montenegro som et vigtigt og rettidigt skridt til at fremme den sidste fase af Montenegros EU-tiltrædelsesproces og bekræfte EU's engagement i udvidelsen;

2. bekræfter, at Montenegro stadig er det førende kandidatland i EU's tiltrædelsesproces, og understreger, at tempoet og rækkefølgende i udvidelsen fortsat skal være bestemt af princippet om individuel merit; understreger, at fremskridtene mod medlemskab bør vurderes nøje på baggrund af den objektive opfyldelse af etablerede benchmarks; opfordrer til, at en vedvarende reformindsats mødes med et lige så troværdigt, forudsigeligt og rettidigt EU-perspektiv; understreger, at udvidelsespolitikkens integritet hviler på sammenhæng, rimelighed og ligebehandling som en afspejling af hvert kandidatlands påviste grad af parathed;

3. bifalder den brede og fortsatte offentlige støtte blandt indbyggerne i Montenegro til landets vej mod EU, idet et stort flertal af borgerne udtrykker tillid til Montenegros fremtid i EU;

4. opfordrer alle politiske aktører til at fastholde fokus og bevare fremdriften hen imod en vellykket afslutning af tiltrædelsesforhandlingerne og intensivere deres bestræbelser på at realisere de nødvendige reformer; fremhæver behovet for politisk stabilitet og konstruktivt samarbejde på tværs af partierne i denne henseende; undertreger, at reelle fremskridt afhænger af en effektiv gennemførelse af de reformer, der er blevet vedtaget, og af varige og målbare resultater på retsstatsområdet, herunder endelige domsfældelser i sager om korruption og organiseret kriminalitet på højt niveau; opfordrer Montenegro til yderligere at fremme sin gennemførelse af lukningsbenchmarkene, navnlig for så vidt angår kapitel 23 og 24;

5. opfordrer alle statslige myndigheder til at handle i en institutionelt ansvarlig ånd, så de sikrer, at politiske uenigheder ikke forsinker vedtagelsen og gennemførelsen af EU-relaterede reformer; understreger, at beskyttelsen af det strategiske mål med EU-medlemskabet fortsat skal være en fælles national prioritet frem for partipolitiske hensyn; opfordrer det montenegrinske parlament og den montenegrinske regering til at forhindre, at identitetspolitik afleder opmærksomheden fra EU's dagsorden eller belaster forholdet til dets naboer, så det sikres, at Montenegro forbliver på vejen mod EU;

6. tilskynder Montenegro som det førende kandidatland til fortsat at spille en stabiliserende og stabiliserende rolle i regionen og gennem lederskab demonstrere, at suverænitet, civil identitet og europæisk integration er gensidigt forstærkende;

7. glæder sig over Montenegros fortsatte fulde tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder EU's restriktive

foranstaltninger, især dem, der er relateret til Ruslands angrebskrig mod Ukraine, såvel som over dets principielle holdning i FN og deltagelse i EU's krisestyringsmissioner og -operationer, deriblandt i NATO og andre internationale, multilaterale missioner, herunder EU's flådestyrke Atalanta, EU's militære bistandsmission til støtte for Ukraine (EUMAM Ukraine) og EU's fredsbevarende styrke i Kosovo (Kosovo Force); roser det montenegrinske parlaments beslutning om at godkende landets deltagelse i EUMAM Ukraine; bekræfter, at Montenegros konsekvente tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder restriktive foranstaltninger over for Rusland, er en vigtig indikator for landets strategiske kurs; understreger, at denne kurs ikke bør lægges om; understreger, at det urokkelige engagement fra Montenegros politiske repræsentanter til landets uafhængighed som stat og til landets strategiske orientering mod EU fortsat er et centralt politisk kriterium sammen med benchmarks for tekniske reformer;

8. glæder sig over sikkerheds- og forsvarsdialogen mellem EU og Montenegro, herunder strukturerede udvekslinger om sikkerheds- og forsvarssamarbejde, modstandsdygtighed over for nye trusler og samarbejde om støtte til Ukraine;

9. bifalder det montenegrinske parlaments beslutning om at lade medlemmer af dets væbnede styrker deltage i EUMAM Ukraine, hvilket signalerer en klar og urokkelig tilslutning til EU's og NATO's sikkerhedsprioriteter; minder om, at Montenegro er en vigtig allieret for EU i regionen; bifalder den montenegrinske regerings beslutning om at opfylde løftet om at bruge 2 % af BNP på forsvar;

10. er fortsat dybt bekymret over den vedvarende, intensiverende og ondsindede udenlandske indblanding, destabiliseringsaktiviteter, hybride trusler og desinformationskampagner fra tredjelandsaktører i Montenegro rettet mod at undergrave Montenegros demokratiske institutioner, sociale sammenhængskraft og strategiske orientering mod EU- og NATO-medlemskab; understreger, at denne type indblanding er en direkte udfordring for retsstaten, den demokratiske styreform og national suverænitet; bemærker navnlig ondsindet påvirkning fra Kina, Rusland og Serbien;

11. bemærker med alvorlig bekymring meldingerne om, at den serbiske præsident Vučićs tilhængere rejste til Tivat den 3. juni 2026 i et forsøg på at destabilisere Montenegro og forstyrre topmødet mellem EU og Vestbalkan; bemærker endvidere, at nogle af de involverede personer tidligere var blevet identificeret i forbindelse med regeringsvenlige mobiliseringer, var involveret i bestræbelserne på at undertrykke studenterprotesterne i Serbien og var tidligere straffet for voldelige strafbare handlinger eller forseelser; fordømmer på det kraftigste de handlinger, som udføres af grupper med tilknytning til det serbiske regeringsparti, og som har til formål at destabilisere Montenegro og undergrave landets fremskridt hen imod tiltrædelse af EU;

12. opfordrer til udvikling af skræddersyet støtte fra EU og NATO og deres styrkede samarbejde med Montenegro for at indføre stærkere foranstaltninger til at imødegå sådanne hybride trusler, udenlandsk informationsmanipulation og skjult politisk finansiering og til at øge den samfundsmæssige og institutionelle modstandsdygtighed, herunder styrkelse af cybersikkerheden, forbedring af mediekendskabet på alle uddannelsesniveauer, sikring af passende læreruddannelse og moderne undervisningsressourcer, styrkelse af den strategiske kommunikation, forbedring af kapaciteten til bekæmpelse af desinformation og styrkelse af gennemsigtigheden med hensyn til medieejerskab; tilskynder Kommissionen til at sikre, at Montenegro kan få fuldt udbytte af Det Europæiske Demokratiskjold; opfordrer til stærkere undersøgelses- og integritetsmekanismer inden for Montenegros sikkerheds- og efterretningstjenester;

13. udtrykker bekymring over den politiske instrumentalisering af religiøse institutioner foretaget af eksterne aktører; understreger, at religiøse organisationer skal operere gennemsigtigt og uafhængigt af udenlandsk politisk indflydelse i fuld respekt for Montenegros forfatningsmæssige og sekulære rammer;

14. opfordrer EU og Montenegro til fortsat at forfølge og i væsentlig grad styrke målrettet strategisk kommunikation om fordelene ved udvidelse og EU-medlemskab ved at vedtage en mere proaktiv og lokalt tilpasset tilgang i tæt samarbejde med nationale institutioner og civilsamfundet; bemærker med bekymring, at det ifølge den seneste Special Eurobarometer-undersøgelse kun er 39 % af Montenegros indbyggere, der føler sig godt eller meget godt oplyst om EU;

15. glæder sig over det montenegrinske parlaments aktive engagement i Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg EU-Montenegro;

16. bifalder afholdelsen af borgerforummet "Citizens at the Heart of the Enlargement of the European Union" (Borgere i hjertet af udvidelsen af Den Europæiske Union) den 20.-21. september 2025 i Podgorica, Montenegro;

17. bifalder udnævnelserne af Nikšić som Europæisk Kulturhovedstad 2030 og Podgorica som Europæisk Ungdomshovedstad 2028, idet de understreger disse byers betydning for at fremme ungeengagement, innovation, kulturudveksling og tættere bånd mellem Montenegro og EU;

Demokrati og retsstaten

18. fremhæver det montenegrinske parlaments betydning i tiltrædelsesprocessen og understreger dets centrale rolle i sikring af demokratisk ansvarlighed, parlamentarisk tilsyn og lovgivningsprocessernes gennemsigtighed; tilskynder til konstruktiv

dialog og samarbejde på tværs af det politiske spektrum med henblik på at vedtage lovgivning af høj kvalitet, som løser eller meningsfuldt forbedrer strukturelle problemer og gør det muligt for Montenegro at komme videre i tiltrædelsesprocessen; understreger, at et tæt samarbejde mellem Montenegros regering og parlament er afgørende for en rettidig og effektiv gennemførelse af reformer; understreger, at forcering af lovgivningsprocessen ikke bør begrænse en meningsfuld debat i parlamentet eller oppositionens rolle, og opfordrer til en passende balance mellem tempoet i reformerne og kvaliteten af granskningen af lovforslag;

19. glæder sig over de ændringer, der er foretaget i Montenegros valglov, navnlig dem, der vedrører tilsyn med kampagnefinansiering og medier, valgintegritet, kønskvoter på valglister og én valgdag for lokale valg; opfordrer indtrængende Montenegro til fuldt ud at tilpasse sig EU's standarder og til fuldt ud at gennemføre alle udestående henstillinger fra Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa og Sammenslutningen af Stater mod Korruption, navnlig om gennemsigtighed i politiske partiers udgifter, herunder anvendelsen af midler afsat til kvindeorganisationer i politiske partier, om politisk reklame online, herunder offentliggørelse af sponsorer og målretningskriterier, og om forhindring af misbrug af statsmidler, ajourføring af vælgerregistret og håndtering af bopælsregistrering; minder om, at dette bør ske gennem en gennemsigtig og inklusiv høringsproces med alle relevante interessenter; opfordrer de montenegrinske myndigheder til forud for valget systematisk at beskytte valginformationsmiljøet ved at etablere hurtige samarbejdskanaler mellem valgadministrationen, medietilsynsmyndigheden og de kompetente myndigheder med henblik på at opdage og reagere på koordineret desinformation og ulovlig indblanding, samtidig med at ytringsfriheden respekteres fuldt ud;

20. glæder sig over, at Montenegro er medtaget i Kommissionens rapport om retsstatssituationen 2025;

21. opfordrer til en hurtigere udnævnelse af dommere ved hjælp af meritbaserede og gennemsigtige procedurer, der er fri for politisk indflydelse og baseret på ekspertise og integritet, og som er fri for forsinkelser i sagsbehandlingstiden, herunder udnævnelser til forfatningsdomstolen samt domstolsrådet og anklagerådet, i fuld overensstemmelse med de afsluttende benchmarkkrav; understreger den afgørende rolle, som en fuldt fungerende forfatningsdomstol spiller for stabiliteten i retsordenen og valgrammerne; er alvorligt bekymret over de fortsatte forsinkelser i udnævnelsen af en dommer ved forfatningsdomstolen, hvilket risikerer at underminere den fulde funktion for en af de vigtigste institutioner i beskyttelsen af retsstatsprincippet og EU-integrationen;

22. opfordrer indtrængende Montenegro til yderligere at tilpasse sin retlige ramme til gældende EU-ret og europæiske standarder for retsvæsenets uafhængighed, ansvarlighed, upartiskhed, integritet og professionalisme og til at gennemføre udestående henstillinger; opfordrer til større effektivitet i retssystemet, herunder til at nedbringe pukler af uafsluttede sager, navnlig i forbindelse med sager om korruption og organiseret kriminalitet, hvilket er afgørende for at fremme offentlighedens tillid og opfylde betingelserne for EU-medlemskab; minder om, at afslutningen af benchmarks kræver dokumenterede resultater i praksis, herunder forbedrede arbejdsforhold, tilstrækkeligt personale og effektiv sagsbehandling, da vedvarende strukturelle mangler fortsat påvirker retsvæsenets effektivitet; glæder sig over foranstaltninger til at gøre karrierer inden for retsvæsenet mere attraktive; opfordrer til vedtagelse af den montenegrinske lov om lønninger og andre rettigheder i forbindelse med udøvelsen af retsvæsenets og forfatningsdomstolens funktioner for at sikre tilstrækkelige, stabile og forudsigelige lønninger og arbejdsvilkår for dommere og anklagere, hvilket er væsentlige garantier for deres uafhængighed og et velfungerende retssystem;

23. bemærker, at eksperter fra civilsamfundet har givet udtryk for alvorlige bekymringer over indholdet af regeringens ændringsforslag om anklagerådet, og at de argumenterer for, at ændringsforslagene ikke i væsentlig grad styrker anklagerådets uafhængighed og endda kan gøre det vanskeligere at sikre et reelt uafhængigt medlemskab; bemærker med bekymring vedtagelsen af ændringerne af loven om indre anliggender og loven om det nationale sikkerhedsagentur på trods af stærk kritik fra oppositionen og civilsamfundet; opfordrer indtrængende til gennemsigtige procedurer, reelt samarbejde og reelle konsultationer, især om alle love vedrørende EU-integrationsprocessen, med alle relevante interessenter, herunder oppositionen, juridiske eksperter og Kommissionen;

24. fordømmer på det kraftigste det hyppige politiske og offentlige pres på dommere og anklagere og opfordrer de kompetente institutioner til at reagere hurtigt og effektivt for at beskytte deres uafhængighed og integritet;

25. opfordrer til yderligere forbedring af resultaterne vedrørende efterforskning og retsforfølgelse i korruptionssager på højt niveau, herunder konfiskation af aktiver; opfordrer indtrængende Montenegro til at intensivere den proaktive efterforskning og retsforfølgelse af korruption på højt niveau og til at styrke kapaciteten og ydeevnen hos retslige og korruptionsbekæmpende organer; bemærker, at agenturet til forebyggelse af korruption fortsat opererer med huller i ledelsen, begrænset personale og utilstrækkelig økonomisk uafhængighed, hvilket begrænser dets samlede indflydelse, og opfordrer til foranstaltninger for at sikre dets fulde operationelle, finansielle og funktionelle uafhængighed i overensstemmelse med europæiske standarder; opfordrer til

yderligere tilpasning til gældende EU-ret og EU's standarder i bekæmpelsen af korruption og opfordrer indtrængende Montenegro til at behandle alle udestående henstillinger på dette område;

26. opfordrer til, at der vedtages omfattende integritetspolitikker for at beskytte de retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet mod korruption og organiseret kriminalitet; opfordrer til, at etableringen af disciplinære mekanismer og stærkere og mere effektive etiske ansvarlighedsmekanismer, især i sager om manglende afgivelse af formueerklæring, for at sikre meningsfuld og effektiv ansvarlighed i praksis; glæder sig over de fremskridt, der er gjort på områder såsom regulering af lobbyvirksomhed, beskyttelse af whistleblowere og gennemsigtighed i offentlige udbud, hvilket viser, at målrettede og korrekt implementerede reformer kan give håndgribelige resultater;

27. opfordrer indtrængende Montenegro til at gøre retsforfølgningen og retssager i forbindelse med grov og organiseret kriminalitet mere effektive, med henblik på at etablere en solid historik med endelige domfældelser og konfiskation af aktiver; bemærker, at Montenegro inden for bekæmpelse af hvidvask af penge har gjort betydelige fremskridt med at forbedre sin ramme for bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme samt med at gennemføre EU-sanktioner;

28. glæder sig over Montenegros igangværende samarbejde med Frontex, Europol, Eurojust og Den Europæiske Unions Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse i bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet, herunder handelen med våben, narkotika og mennesker og bekæmpelsen af terrorisme og ekstremisme; understreger behovet for at styrke samarbejdet om bekæmpelsen af narkotika;

29. gentager sin opfordring til Montenegro om fuldt ud at tilpasse sin visumpolitik til EU's, navnlig for så vidt angår lande, der udgør en sikkerhedsrisiko; noterer sig den montenegrinske regerings beslutning om at fjerne flere lande fra sin liste over lande, hvis statsborgere er fritaget for visumpligt, i 2025; minder om, at dette er et lukningsbenchmarkkrav for så vidt angår kapitel 24;

30. fremhæver betydningen af en gennemsigtig og ansvarlig offentlig forvaltning, stærkere administrativ kapacitet og en professionel, meritbaseret offentlig tjeneste; bemærker med bekymring, at fortsat omfattende ansættelse af personale i den offentlige forvaltning uden gennemsigtige kriterier og klare behovsvurderinger underminerer principperne om meritbaseret rekruttering og professionalisering; opfordrer til en yderligere afpolitisering af udnævnelserne som ledende embedsmand, indførelse af klare, præstationsbaserede evalueringsmekanismer og kontinuitet i ekspertisen;

Grundlæggende friheds- og menneskerettigheder

31. beklager, at nationale minoriteter og sårbare grupper, herunder romaer, egyptere, personer med handicap og LGBTIQ+-personer, fortsat udsættes for forskelsbehandling, hadefuld tale, navnlig online, og hadforbrydelser i Montenegro; glæder sig over den nylige vedtagelse af loven om beskyttelse af ligestilling og forbud mod forskelsbehandling; opfordrer til at styrke gennemførelse af ligebehandling af etniske samfund og sikring af, at alle etniske, religiøse og sociale grupper garanteres lige rettigheder og muligheder og kan deltage fuldt ud og effektivt i det sociale, politiske og økonomiske liv; anerkender, at beskyttelse af mindretalsrettigheder er grundlæggende for at fremme den sociale samhørighed og demokratisk regeringsførelse og for at opretholde de europæiske værdier; opfordrer indtrængende Montenegro til at vedtage og håndhæve omfattende lovgivning og politikker, der forhindrer forskelsbehandling og fremmer inklusion;

32. opfordrer Montenegro til fuldt ud at gennemføre loven om registrerede partnerskaber;

33. opfordrer Montenegro til at gennemføre en afinstitutionaliseringsstrategi for personer med handicap samt et stærkt børnebeskyttelsessystem med lokalsamfundsbaseret omsorg;

34. anerkender det montenegrinske samfunds multietniske karakter og opfordrer til øget respekt for alle lokalsamfunds og nationale mindretals sprog, traditioner og kulturarv; opfordrer Montenegro til at intensivere indsatsen hen imod ikkediskriminatorisk anvendelse af mindretalssprog på uddannelser og på særlige pladser i statslige og lokale medier; opfordrer indtrængende til at beskytte Kotorbugtens multietniske identitet, navnlig ved at anerkende det kroatiske samfunds kulturarv; udtrykker dyb bekymring over det massive igangværende byggearbejde på UNESCO-lokaliteten i Kotorbugten, som har indvirkning på bevarelsen af kulturarven og beskyttelsen af naturområdet, og opfordrer til, at den retlige beskyttelse af Miločer-parken færdiggøres;

35. bemærker behovet for følsom og inklusiv håndtering af identitetsrelaterede drøftelser for at forhindre polarisering og opbygge en bred konsensus om spørgsmål af afgørende interesse for Montenegros uafhængighed, suverænitet og vej hen imod EU; gentager sin bekymring over forsøg på at ændre loven om montenegrinsk statsborgerskab i landets parlament for at tillade opnåelse af dobbelt statsborgerskab, hvilket kan have alvorlige og langsigtede konsekvenser for landets beslutningsproces og identitet; opfordrer myndighederne til fortsat at høre og koordinere med EU om eventuelle ændringer i lovgivningen for at sikre, at den er i fuld overensstemmelse med gældende EU-ret og internationale standarder og værner om de grundlæggende rettigheder;

36. fordømmer på det kraftigste al hadefuld tale, herunder online, og hadforbrydelser; glæder sig over stigningen i antallet af

retsforfølgelser for racisme og hadefuld tale, men udtrykker bekymring over utilstrækkelig indsats mod taler, offentlige udtalelser eller symbolske handlinger, der forherliger krigsforbrydere eller reviderer historiske fakta; opfordrer Montenegro til at intensivere sin institutionelle reaktion på hadefuld tale, sikre effektive forhandlinger og retsforfølgelser og fuldt ud at tilpasse sig gældende EU-ret;

37. opfordrer indtrængende Montenegro til at sikre en effektiv anvendelse af sine rammer for grundlæggende rettigheder, herunder adgang til retfærdighed og beskyttelse af sårbare personer, og til at gennemføre alle anbefalinger fra internationale overvågningsorganer;

38. fremhæver behovet for at bekæmpe forskelsbehandling af kvinder, navnlig kvinder fra minoritetsgrupper; udtrykker bekymring over børneægteskaber, der i uforholdsmæssig høj grad rammer piger fra roma- og egyptersamfundene i Montenegro; beklager, at kønsbaseret vold og holdninger, der skyder skylden på offeret, samt kønsbaseret hadefuld tale og desinformation, herunder online, navnlig rettet mod kvinder i det offentlige og politiske liv, er så udbredte; opfordrer indtrængende Montenegro til at afsætte tilstrækkelige midler og ressourcer til sin ramme for ligestilling mellem kønnene og til at sørge for en tilstrækkelig koordinering og håndhævelse heraf; opfordrer de respektive myndigheder til at udvise større årvågenhed og etablere støttesystemer for ofre for kønsbaseret vold og vold i hjemmet; opfordrer til forbedret dataindsamling om vold i hjemmet og kønsbaseret vold, indkomster og lønninger, sundhed og social sikring; opfordrer de montenegrinske myndigheder til at sikre den øgede politiske deltagelse for kvinder;

39. noterer sig Montenegros nultolerancepolitik over for vold mod journalister og fordømmer intimidering og alle tilfælde af stærke verbale angreb på medier og repræsentanter for civilsamfundet, herunder kvinder med arbejde i mediebranchen og menneskerettighedsforkæmpere, fra offentlige embedsmænds og politiske partiers side; udtrykker bekymring over brugen af uformelle stævninger og undersøgende interviews mod journalister, klummeskribenter og civilsamfundsaktører for deres kritik af offentligt ansatte; opfordrer til en hurtig og effektiv håndhævelse af loven og til effektiv retsbeskyttelse, idet der gives forrang til at gennemføre efterforskninger og fuldt ud og effektivt følge op på uafsluttede sager, f.eks. mordet på Duško Jovanović, og på afskrækkende sanktioner; bemærker, at det montenegrinske retssystem mangler en specifik definition eller en fremskyndet procedure til at identificere og afvise strategiske retssager mod offentlig deltagelse, og opfordrer til etablering af sådanne mekanismer;

40. fremhæver, at frie og pluralistiske medier spiller en afgørende rolle som en grundlæggende søjle i et demokratisk samfund; minder om,

at sikring af den offentlige radio- og TV-stations og medietilsynsmyndighedens uafhængighed fortsat er et benchmark i kapitel 23; fremhæver betydningen af at sikre fuldt medieejerskab og gennemsigtighed i finansieringen, herunder for onlinemedier; glæder sig over den nylige udnævnelse af medlemmer til rådet for agenturet for audiovisuelle medietjenester og understreger, at agenturet skal kunne fungere uafhængigt og frit for politisk indflydelse; udtrykker bekymring over fortsat politisk indflydelse på den offentlige radio- og TV-station, og opfordrer myndighederne til at respektere retssager, genoprette lovligheden og garantere TV-stationens institutionelle og redaktionelle uafhængighed; opfordrer Montenegro til at tilpasse sin medielovgivning til den europæiske forordning om mediefrihed[4] og til at øge modstandsdygtigheden over for udenlandsk indflydelse og desinformation; opfordrer til den fulde gennemsigtighed for mediernes ejerskabsstrukturer og udenlandske finansieringskilder, navnlig når de er knyttet til politiske aktører eller udenlandske statslige interesser, for at forhindre skjult ekstern indflydelse på Montenegros offentlige debat;

41. glæder sig over Montenegros dynamiske og konstruktive civilsamfund, som spiller en afgørende og positiv rolle i reformprocessen; opfordrer til en meningsfuld inddragelse af civilsamfundet i den politiske beslutningsproces, herunder ved at sikre et mere systematisk engagement og rettidig adgang til relevante oplysninger; opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre, at EU-tiltrædelsesrelateret lovgivning ikke omgår kravene om offentlig høring og etablerede standarder for deltagerorienteret forvaltning; opfordrer til, at arbejdet i rådet for samarbejde mellem regeringen og ikkestatslige organisationer genoptages efter en lang pause med henblik på at opbygge samarbejdsforbindelser og reelt inddrage civilsamfundet i en gennemsigtig lovgivningsproces fra et tidligt tidspunkt;

42. opfordrer Montenegro til fuldt ud at gennemføre alle henstillingerne fra Den Europæiske Komité til Forebyggelse af Tortur og Umenneskelig eller Vanærende Behandling eller Straf; bemærker med bekymring det stigende antal klager over udtalelser fremsat under tortur og tvang, sagspukler og den begrænsede anvendelse af garantier såsom audiovisuel optagelse af afhøringer; beklager de inkonsekvente suspensioner og disciplinære sanktioner, såvel som de lempelige sanktioner, i tilfælde af urimelig magtanvendelse fra politiets side, og opfordrer til hurtige, effektive og upartiske undersøgelser;

Forsoning og gode naboskabsforbindelser

---

[4] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1083 af 11. april 2024 om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 2010/13/EU (den europæiske forordning om mediefrihed) (EUT L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

43. glæder sig over Montenegros værtskab for topmødet mellem EU og Vestbalkan den 5. juni 2026 i Tivat, som udgør en vigtig platform til at styrke det regionale samarbejde, fremme tiltrædelsesdagsordenen, styrke den økonomiske integration og tackle fælles udfordringer;

44. fremhæver den centrale rolle, som gode naboskabsforbindelser og regionalt samarbejde spiller i udvidelsesprocessen; minder om, at gode naboskabsforbindelser er et af de vigtigste kriterier for evaluering af fremskridtene i Montenegros tiltrædelsesproces i overensstemmelse med EU's forhandlingsramme; opfordrer til konstruktive løsninger på udestående bilaterale spørgsmål i en ånd af gensidig respekt, idet der gives forrang til borgernes interesser; minder om, at det bør undgås at anvende uløste bilaterale og regionale tvister til at blokere kandidatlandenes tiltrædelsesprocesser; glæder sig over de bilaterale drøftelser mellem Kroatien og Montenegro som en konstruktiv mekanisme for løsning af udestående spørgsmål og styrkelse af tillid;

45. roser Montenegro for dets konstante fremskridt i den nationale behandling af sager om krigsforbrydelser; bemærker imidlertid, at den særlige anklagemyndighed ikke har indledt nye efterforskninger eller rejst tiltale i sager om krigsforbrydelser siden juni 2024, og at der ikke er gjort fremskridt med hensyn til ledelsesansvar; understreger behovet for at intensivere bestræbelserne og fortsat skabe troværdige og vedvarende resultater med hensyn til effektiv efterforskning, retsforfølgelse og retssager om krigsforbrydelser, herunder i sager på højt plan i overensstemmelse med folkeretten og internationale standarder; fremhæver betydningen af adgang til arkiver i denne henseende;

46. opfordrer Montenegro til fortsat at anlægge en proaktiv tilgang med henblik på at sikre adgang til domstolsprøvelse og effektive erstatninger, herunder institutionel støtte, til ofre, herunder at sikre passende og rimelig erstatning til alle, der var krigsfanger i lejre i Montenegro i 1990'erne; glæder sig over det regionale samarbejde om disse spørgsmål og opfordrer til fuldt samarbejde i regionen og med EU's medlemsstater, herunder udveksling af bevismateriale og afklaring af forsvundne personers skæbne; glæder sig over anholdelsen i Montenegro, på anmodning fra Kroatien, af en person, der er dømt in absentia for krigsforbrydelser mod krigsfanger, og roser samarbejdet mellem de kompetente myndigheder i begge lande i denne sag;

47. gentager sin bekymring over visse politiske aktørers udtryk for politisk revisionisme, som undergraver ansvarligheden og forværrer splittelsen i samfundet; fordømmer på det kraftigste enhver forherligelse af krigsforbrydere og offentlig benægtelse af krigsforbrydelser;

48. udtrykker bekymring over de politiske begreber og narrativer i regionen, hvor der slås til lyd for grænseoverskridende forening eller koordinering baseret på etnisk identitet, herunder den såkaldte "serbiske verden", og som sætter spørgsmålstegn ved nabolandenes suverænitet og territoriale integritet; opfordrer alle regionale aktører til at respektere Montenegros uafhængighed og afstå fra indblanding i landets indre anliggender; understreger, at sådanne narrativer er uforenelige med principperne om gode naboskabsforbindelser og EU-tiltrædelsesprocessen; understreger, at Vestbalkans fremtid ligger i EU-integration og ikke i konkurrerende geopolitiske indflydelsessfærer;

49. gentager sin opfordring til at åbne arkiverne, der vedrører det tidligere Jugoslavien, og til at give adgang til sagsakterne fra den tidligere jugoslaviske efterretningstjeneste og den jugoslaviske folkehærs efterretningstjeneste for at gøre det muligt at undersøge og håndtere forbrydelser, der er sket under kommunisttiden, omhyggeligt;

50. opfordrer til, at der findes en løsning på udestående ejendomsspørgsmål; understreger, at en løsning af udestående spørgsmål om ejendomsrettigheder, herunder tilbagegivelse, er afgørende for at opfylde Montenegros forpligtelser i henhold til kapitel 23 og fortsat er et centralt benchmark for afslutningen af forhandlingerne på området for grundlæggende rettigheder;

Socioøkonomiske reformer

51. glæder sig over Montenegros engagement i EU's vækstplan for Vestbalkan; roser landet for dets fremskridt med gennemførelsen af sin reformdagsorden, hvortil der er udbetalt 18 mio. EUR, og tilskynder til yderligere gennemførelse; fremhæver betydningen af målbare og varige resultater i gennemførelsesreformer, navnlig inden for retsstatsprincippet og offentlig økonomistyring;

52. tilskynder fortsat Montenegro til at gøre fuld og effektiv brug af al EU-finansiering, der ydes til landet, herunder ved at forbedre den administrative kapacitet, fremskynde programmeringen og indgåelse af kontrakter og forbedre koordineringen; fremhæver betydningen af en bred og meningsfuld inddragelse af interessenter, herunder lokale myndigheder, erhvervssammenslutninger, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet, i alle faser, herunder i udformningen af reformforanstaltninger, gennemførelsen af projekter og overvågningen af resultater; minder om konditionaliteten i forbindelse med EU's finansielle støtte, hvorved finansieringen afhænger af, at der gøres håndgribelige fremskridt med reformer og respekt for retsstatsprincippet;

53. glæder sig over Montenegros operationelle deltagelse i det fælles eurobetalingsområde (SEPA), hvilket markerer et vigtigt skridt mod dybere finansiel integration med EU og lavere

transaktionsomkostninger for borgere og virksomheder; bemærker de indledende resultater, der peger på betydelige besparelser i transaktionsomkostninger, siden SEPA blev operationelt i oktober 2025;

54. glæder sig over Kommissionens forslag om at indlede forhandlinger med partnerne på Vestbalkan, herunder Montenegro, med henblik på at udvide EU's "roaming til hjemmetakst"-ordning, hvorved borgere og virksomheder kan drage fordel af problemfri mobilforbindelse til indenlandske takster på tværs af EU og Vestbalkan, hvilket vil fremme mellemfolkelige kontakter, styrke de økonomiske bånd, støtte uddannelsesudvekslinger og lette turismen; understreger, at dette initiativ udgør et konkret skridt mod en dybere førtiltrædelsesintegration, støtter grænseoverskridende sociale og økonomiske bånd og giver borgere håndgribelige fordele langt inden fuldt EU-medlemskab; bifalder Rådets bemyndigelse til at indlede forhandlinger om udvidelse af "roaming til hjemmetakst"-ordningen, så den kommer til at omfatte partnerne på Vestbalkan, og opfordrer til rettidig indgåelse af bilaterale aftaler med disse partnere;

55. noterer sig Montenegros økonomiske vækst og opfordrer indtrængende til, at det fortsætter med finanspolitisk disciplin, strukturreformer, forbedret regeringsførelse og de foranstaltninger, der nødvendige for at styrke konkurrenceevnen, væksten i den private sektor og udenlandske investeringer samt social og økonomisk udvikling; opfordrer Montenegro til at tilpasse landets told-, social- og skattepolitik til EU-standarderne, herunder gennemsigtighed og den effektive udveksling af skatteoplysninger, for at gøre fremskridt i henhold til kapitel 16; opfordrer Montenegro til at tilpasse sig EU-rammen for screening af udenlandske direkte investeringer, navnlig inden for strategiske sektorer som energi, telekommunikation, kritisk infrastruktur og medier, for at forebygge strategiske afhængigheder og beskytte kritisk infrastruktur og vigtige økonomiske sektorer; glæder sig over den første investeringskonference mellem EU og Montenegro, idet den sender et stærkt signal om de styrkede økonomiske bånd;

56. opfordrer Montenegro til at fremme digitaliseringen af offentlige tjenester og forbedre virksomhedsrelateret erhvervsuddannelse; fremhæver, at beskyttelsen af borgeres persondata og følsomme data skal sikres i alle digitale systemer; glæder sig over opfordringerne til at integrere alle landene på Vestbalkan i EU's digitale indre marked, inden de bliver medlem af EU;

57. opfordrer indtrængende Montenegro til at intensivere sin bekæmpelse af korruption i forbindelse med offentlige udbud ved at styrke de retlige rammer og forbedre afsløringen af regelstridigheder og opfordrer landet til at sikre, at alle mellemstatslige aftaler er i fuld overensstemmelse med EU's regler og principper;

Energi, miljø og konnektivitet

58. opfordrer indtrængende Montenegro til at intensivere sine bestræbelser på at opnå en bæredygtig og grøn omstilling og til endelig at vedtage og gennemføre sin nationale energi- og klimaplan; fremhæver betydningen af energisikkerhed, diversificering af forsyning, reducering af strategiske afhængigheder af eksterne aktører i energisektoren og fuld integration i det regionale og europæiske energimarked; opfordrer til fuld tilpasning til elintegrationspakken og til stærkere energieffektivitetsforanstaltninger; opfordrer til tilpasning til EU's standarder for forsyningssikkerhed samt til gennemsigtige udbudsprocedurer;

59. opfordrer Montenegro til at intensivere sine bestræbelser på at opfylde lukningsbenchmarkene for kapitel 27 og fremskynde tilpasningen til samt den effektive gennemførelse af gældende EU-ret på miljøområdet på tværs af alle relevante sektorer, herunder luftkvalitet, vand, naturbeskyttelse, affaldshåndtering, industriel forurening og klimaændringer og til at vedtage strategier og handlingsplaner for luftkvalitet og naturbeskyttelse samt lokale affaldshåndteringsplaner; glæder sig over, at Montenegro har tilsluttet sig EU's LIFE-program; opfordrer alle parter til at nå til enighed om spildevandsrensningsanlægget i kommunen Zeta på en måde, der både tager hensyn til det presserende miljømæssige behov for at opføre anlægget og tager hånd om den lokale befolknings bekymringer;

60. opfordrer Montenegro til at beskytte områder med høj biodiversitetsværdi, herunder Emerald-områder og områder med en fremtidig Natura 2000-udpegning, og sikre deres retlige beskyttelse og tilpasning til relevante EU-direktiver; opfordrer Montenegro til markant at fremskynde etableringen og gennemførelsen af Natura 2000-nettet i fuld overensstemmelse med gældende EU-ret og til at sikre, at identifikation, udpegning og forvaltning af beskyttede områder baseres på videnskabelige kriterier og gennemsigtige offentlige høringsprocesser; opfordrer til en stærkere håndhævelse af dyrevelfærdslovgivningen;

61. opfordrer Montenegro til at styrke sin administrative og tilsynsmæssige kapaciteter på nationale og lokale niveauer, forbedre den tværinstitutionelle koordinering og beslutningstagning om infrastrukturprojekter, herunder at etablere effektiv koordinering mellem strategiske miljøvurderinger, miljøkonsekvensvurderinger og passende vurderingsprocedurer; opfordrer Montenegro til at orientere sin transportpolitik i retning af bæredygtig og intelligent mobilitet;

62. fremhæver betydningen af regional transport- og energikonnektivitet som et centralt element i den økonomiske udvikling og stabilitet på Vestbalkan og opfordrer til projekter, som udvider integration med

EU-medlemsstaterne; er bekymret over de nylige blokader ved grænseovergange til Schengenområdet af erhvervschaufførerfra landene på Vestbalkan i forbindelse med gennemførelsen af EU's ind- og udrejsesystem fra oktober 2025; understreger, at langvarige forstyrrelser risikerer at påvirke forsyningskæderne, handelsstrømmene og de økonomiske forbindelser mellem EU og Montenegro negativt; opfordrer Kommissionen til – i tæt samarbejde med medlemsstaterne – at vurdere mulige pragmatiske og juridisk holdbare løsninger, der skaber den rette balance mellem transportsektorens operationelle forhold og behovet for at bevare Schengenreglernes integritet, hvorved passende sikkerhedsforanstaltninger bliver sikret og enhver form for misbrug forhindret;

°

° °

63. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og medlemsstaternes regeringer og parlamenter samt oversætte den til montenegrinsk og sende den til Montenegros præsident, regering og parlament.